

## ***LOKALNE KRYTERIA WYBORU***

### **Operacje dotyczące przedsiębiorczości:**

1. Wnioskodawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terenie LGD - 5 pkt.;  
Wnioskodawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terenem LGD - 0 pkt.
  
2. Wnioskowana kwota pomocy:
  - w przypadku premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej 80 000 zł - 3 pkt.
  - w przypadku rozwoju działalności gospodarczej od 25.000,00 zł a do 100 000 zł - 3 pkt.
  - w innych przypadkach - 0 pkt.
  
3. Utworzenie:
  - 1 miejsce pracy - 3 pkt;
  - 2 miejsca pracy - 6 pkt.;
  - 3 miejsca pracy - 9 pkt.
  - w przypadku operacji nie tworzących miejsca pracy (dotacje do 25.000 zł na inwestycje utrzymujące miejsca pracy) – 3 pkt
  
4. Operacja ma innowacyjny charakter, zgodnie z opisem innowacji w LSR – 1 pkt.;  
Operacje pozostałe - 0 pkt.
  
5. Działalność jest oparta o wykorzystanie lokalnych zasobów (ludzkich, surowców, lokalnego dziedzictwa, walorów przyrodniczych, atrakcji turystycznych) – 1 pkt.;  
Operacje pozostałe - 0 pkt.
  
6. Operacja dotyczy działalności z zakresu przetwórstwa produktów żywnościowych pochodzenia rolniczego lub wprowadzania ich na rynek – 1 pkt.;  
Operacje pozostałe - 0 pkt.
  
7. Operacja przewiduje działania dotyczące ochrony środowiska, energii odnawialnej i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (co najmniej 5% wartości operacji jest przeznaczona na tego typu inwestycję) – 1 pkt.;  
Operacje pozostałe - 0 pkt.

8. W przypadku premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej operacja przewiduje wsparcie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy, wymienionych w LSR:
- wnioskodawca jest osobą defaworyzowaną z grup: bezrobotni - kobieta, osoba młoda (do 30 roku życia) osoba długotrwale bezrobotna, osoba powyżej 50 roku życia, – 3 pkt.;
  - wnioskodawca jest osobą defaworyzowaną z grup: osoba bezrobotna niepełnosprawna - 1 pkt.
- w przypadku rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa jest operacją podmiotu działającego statutowo na rzecz poprawienia sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy (podmiot ekonomii społecznej) - 3 pkt.
9. Wnioskodawca korzystał z doradztwa – 0, 1 lub 2 pkt.:
- Wnioskodawca skorzystał z doradztwa w Biurze LGD lub u doradcy gminnego – 1 pkt.;
  - Wnioskodawca brał udział w szkoleniu LGD, skierowanym do wnioskodawców, dotyczącym warunków naboru i udzielenia wsparcia – 1 pkt.

**RAZEM:** 20 punktów

***Minimalna ilość punktów – 7 pkt***

Innowacje dla przedsiębiorczości: technologiczne, procesowe, zgodnie z opisem w podręczniku.

**Operacje w ramach projektów grantowych:**

1. Wnioskowana kwota pomocy:
  - w przypadku wniosków obejmujących zadania infrastrukturalne:
    - powyżej 20 000 zł i do 30.000 zł – 5 pkt.
    - powyżej 10 000 zł i do 20 000 zł – 3 pkt.
    - do 10 000 zł – 1 pkt.
  - w przypadku innych operacji:
    - powyżej 20 000 zł i do 30.000 zł – 1 pkt.
    - powyżej 10 000 zł i do 20 000 zł – 3 pkt.
    - do 10 000 zł – 5 pkt.
  
2. Efekty realizacji operacji oddziałują na co najmniej 2 miejscowości – 1 pkt.;  
Operacja o oddziaływaniu na 1 miejscowość - 0 pkt.
  
3. Operacja ma innowacyjny charakter, zgodnie z opisem innowacji zawartym w LSR – 1 pkt.;  
Pozostałe operacje - 0 pkt.
  
4. Operacja będzie realizowana z udziałem wolontariatu – 2 pkt.;  
Operacja bez udziału wolontariatu - 0 pkt.
  
5. Wnioskodawca korzystał z doradztwa – 0, 1 lub 2 pkt.:
  - Wnioskodawca skorzystał z doradztwa w Biurze LGD lub u doradcy gminnego – 1 pkt.;
  - Wnioskodawca brał udział w szkoleniu LGD, skierowanym do wnioskodawców, dotyczącym warunków naboru i udzielenia wsparcia – 1 pkt.
  
6. Wnioskodawca posiada siedzibę lub miejsce zamieszkania na obszarze LGD – 5 pkt.  
Wnioskodawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terenem LGD - 0 pkt.
  
7. Operacja przewiduje działania dotyczące ochrony środowiska, energii odnawialnej i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (co najmniej 5% wartości operacji jest przeznaczona na tego typu inwestycję) – 1 pkt.  
Operacje pozostałe - 0 pkt.

8. Operacja:

- jest dedykowana osobom z grup defaworyzowanych, wymienionych w LSR – 3 pkt.;
- zakłada możliwość uczestniczenia osób z grup defaworyzowanych - 1 pkt.
- nie ma związku z problematyką osób defaworyzowanych na rynku pracy - 0 pkt.

9. Operacja jest powiązana z dziedzictwem lokalnym – 2 pkt.

**RAZEM:** 19 punktów

***Minimalna ilość punktów – 6 pkt***

Innowacje dla grantów:

- nawiązanie do dziedzictwa lokalnego w działaniach aktywizacyjnych
- operacje kompleksowe, łączące różne elementy aktywizacyjne
- operacje będące płaszczyzną aktywnej współpracy pokoleń
- operacje o charakterze infrastrukturalnym zawierające element informacyjny o historii/dziedzictwie obszaru (w przypadku infrastruktury kulturalnej) lub o atrakcjach turystycznych, walorach przyrodniczych (w przypadku infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej).

**Operacje wnioskodawców innych niż LGD i granty (projekty większe niż granty, nie dotyczące przedsiębiorczości):**

1. Operacja ma innowacyjny charakter, zgodnie z opisem innowacji w LSR – 1 pkt;  
- pozostałe operacje: 0 pkt.;
  
2. Operacja stwarza możliwości aktywizacji ludzi młodych i/lub seniorów – 2 pkt. ;  
- pozostałe operacje: 0 pkt.;
  
3. Operacja przewiduje działania dotyczące ochrony środowiska, energii odnawialnej i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (co najmniej 5% wartości operacji jest przeznaczona na tego typu inwestycję) – 1 pkt.
  
4. Wnioskodawca korzystał z doradztwa – 0, 1 lub 2 pkt.:  
- Wnioskodawca skorzystał z doradztwa w Biurze LGD lub u doradcy gminnego – 1 pkt. ;  
- Wnioskodawca brał udział w szkoleniu LGD, skierowanym do wnioskodawców, dotyczącym warunków naboru i udzielenia wsparcia - 1 pkt.  
- Wnioskodawca nie korzystał z doradztwa/szkoleń LGD - 0 pkt.
  
5. Efekty realizacji operacji – 0 lub 1 pkt:  
Operacja o oddziaływaniu na co najmniej 2 miejscowości - 1 pkt.  
Operacja o oddziaływaniu na 1 miejscowość - 0 pkt.
  
6. Operacja jest wdrażana, w co najmniej 2 miejscowościach – 1 pkt.  
Operacja jest wdrażana tylko w jednej miejscowości - 0 pkt.
  
7. Operacja stwarza warunki do prowadzenia działań służących aktywizacji osób z grup defaworyzowanych - 2 pkt.  
- pozostałe operacje: 0 pkt.;

**RAZEM:** 10 punktów

***Minimalna ilość punktów - 3 pkt.***

Innowacje dla projektów "dużych":

- operacje kompleksowe, obejmujące obiekty pełniące więcej niż jedną funkcję
- operacje o charakterze infrastrukturalnym zawierające element informacyjny o historii/dziedzictwie obszaru (w przypadku infrastruktury kulturalnej) lub o atrakcjach turystycznych, walorach przyrodniczych (w przypadku infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej).

**Założenia Planu Komunikacji Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020**

| <b>L.P.</b> | <b>Cel komunikacji</b>   | <b>Nazwa działania komunikacyjnego</b>  | <b>Adresaci działania komunikacyjnego</b>                                   |
|-------------|--|---|---|
| 1.          | Poinformowanie potencjalnych Beneficjentów założeniach PROW 2014-2020 (głównie w zakresie RLKS), LSR – głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania, typach operacji, lokalnych kryteriach wyboru | Doradcy gminni (doradztwo świadczone według harmonogramu w gminach członkowskich) | - wszyscy potencjalni Beneficjenci (osoby fizyczne, prawne, przedsiębiorcy) |
| 2.          | Poinformowanie potencjalnych Beneficjentów założeniach PROW 2014-2020 (głównie w zakresie RLKS), LSR – głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania, typach operacji, lokalnych kryteriach wyboru | Doradztwo w Biurze LGD  | - wszyscy potencjalni Beneficjenci (osoby fizyczne, prawne, przedsiębiorcy) |
| 3.          | Poinformowanie potencjalnych Beneficjentów założeniach PROW 2014-2020 (głównie w zakresie RLKS), LSR – głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania, typach operacji, lokalnych kryteriach wyboru | Szkolenie   | - wszyscy potencjalni Beneficjenci (osoby fizyczne, prawne, przedsiębiorcy) |
| 4.          | Poinformowanie potencjalnych Beneficjentów założeniach PROW 2014-2020 (głównie w zakresie RLKS), LSR – głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania, typach operacji, lokalnych kryteriach wyboru | Ulotki/Wydawnictwa informacyjne   | - wszyscy potencjalni Beneficjenci (osoby fizyczne, prawne, przedsiębiorcy) |

|    |   |                     |   |
|----|---|---------------------|---|
| 5. | Kampania informacyjno-promocyjna naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach LSR  | Ogłoszenie w prasie | - wszyscy potencjalni Beneficjenci (osoby fizyczne, prawne, przedsiębiorcy) |
| 7. | Kampania informacyjno-promocyjna naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach LSR  | Audycja radiowa     | - wszyscy potencjalni Beneficjenci (osoby fizyczne, prawne, przedsiębiorcy) |
| 8. | Kampania informacyjno-promocyjna przedsięwzięć zrealizowanych dzięki dofinansowaniu w ramach inicjatywy LEADER PROW 2014-2020 | Folder/wydawnictwo  | - mieszkańcy obszaru LSR  |
| 9. | Kampania informacyjno-promocyjna przedsięwzięć zrealizowanych dzięki dofinansowaniu w ramach inicjatywy LEADER PROW 2014-2020 | Konferencja         | - mieszkańcy obszaru LSR  |



## **Propozycja założeń procedury monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”**

**Monitoring** wdrażania strategii jest procesem pozwalającym odpowiedzieć na dwa podstawowe pytania: czy strategia jest realizowana i jakie skutki przynosi jej realizacja. Monitoring dotyczy zatem przebiegu realizacji strategii (jej celów, zadań, wskaźników) jak i oceny efektów jej wdrażania (np. przemian społeczno-gospodarczych obszaru, którego dotyczy). Monitoring polega więc na szeregu następujących po sobie czynnościach. Są to m.in.:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych i informacji o realizacji celów strategicznych;
- okresowe prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych;
- przygotowanie cyklicznych raportów ukazujących stopień realizacji strategii;
- ocena osiągniętych rezultatów i określenie stopnia osiągnięcia celów i wykonania działań;
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a osiągniętymi rezultatami;
- analiza przyczyn rozbieżności oraz identyfikacja obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych;
- opracowanie rekomendacji dotyczących wprowadzenia niezbędnych zmian w procesie wdrażania;
- planowanie zmian w strategii oraz wdrożenie przyjętych działań (w wyniku rekomendacji).

**Monitoring umożliwia bieżącą ocenę realizacji zadań, przypisanych im wskaźników oraz osiągania stawianych w strategii celów**, prognozowanie ewentualnych zmian warunków i kierunków realizacji, dokonywanie bieżących korekt i poprawek, podejmowanie działań zabezpieczających i naprawczych czy wreszcie – na podstawie raportu - informowanie stron zaangażowanych we wdrażanie o uzyskanych wynikach i wnioskach. Monitoring spełnia zatem **dwie podstawowe funkcje:**

- **sprawdzającą** (systematyczne, najlepiej coroczne, zestawienie wykonanych / zrealizowanych przedsięwzięć w relacji do zapisanych programów / planu) oraz
- **korygującą** (wprowadzanie zmian do zapisów strategii, wynikających ze szczególnie istotnych okoliczności, których nie dało się przewidzieć w fazie jej tworzenia lub co do których przyjęto niewłaściwe założenie – korekta celów, wskaźników, narzędzi wdrażania).

Monitoring strategii ma być **stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych mierników**, mającym na celu **zapewnienie informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami.**

Podstawą do opracowania zasad monitoringu jest aktualny dokument planistyczny, czyli Lokalna Strategia Rozwoju (LSR). Zasady monitoringu opracował zespół roboczy odpowiedzialny za budowę LSR LGD Stowarzyszenie "Wielkopolska Wschodnia" na lata 2014-2020. Elementy systemu monitoringu wymieniono w dalszej części rozdziału.

**Ewaluację** można rozumieć ogólnie jako „**ocenę wartości interwencji, do której to oceny zastosowano odpowiednie, znane kryteria**”. Interwencją są – w wypadku LGD – mechanizmy wdrażane przez tą organizację, a więc przede wszystkim realizacja wdrażania

Lokalne Strategii Rozwoju i inne działania prowadzone zgodnie z celami statutowymi. Ujmując zatem definicję ewaluacji w sposób najprostszy, ma ona być rozumiana jako **ocena prowadzonych działań** lub „**sprawdzenie jakości tego, co jest robione**”.

Wspomnianymi powyżej kryteriami oceny są:

- **zgodność stosowanych narzędzi potrzebami mieszkańców i podmiotów z terenu działania LGD** odzwierciedlająca się w ich zainteresowaniu realizowanymi zadaniami (stopień wykorzystania funduszy pomocowych, udział w wydarzeniach, imprezach itd.);
- **skuteczność działań** (osiąganie lub nieosiąganie założonych celów poszczególnych działań);
- **efektywność** (stosunek ilości środków do osiągniętych celów);
- **oddziaływanie** (uzyskiwanie szerszych efektów dzięki realizacji poszczególnych zadań);
- **trwałość efektów** (wypracowanie trwałych rozwiązań, powtarzalnych zjawisk i działających mechanizmów utrwalających osiągnięty cel działania LGD; a więc prawdopodobieństwo, że korzyści wynikające z realizacji strategii będą trwać nadal, po zakończeniu bieżącej interwencji, być może przy założeniu innych narzędzi wsparcia, albo bez nich).

Ewaluacja **powinna mieć charakter użytkowy (użytkowy)**, a więc jej wynik musi być przydatny do usprawnienia prowadzonych działań, w tym do osiągnięcia lepszych wskaźników w powyższych kryteriach. Przede wszystkim zaś **musi posiadać konkretnie określony cel**, bez którego sensowność jej dokonywania jest wątpliwa.

**Ewaluacja, poprzez analizę osiągania celów pokazuje poprawne, odpowiednie ich sformułowanie**, gdzie słowo „odpowiednie” nie odnosi się do literackiego ujęcia, ale do właściwego dopasowania celów do wcześniej przeprowadzonej analizy obszaru (analizy potencjałów, SWOT itp.), zidentyfikowanego w niej spektrum problemów, hierarchii priorytetów itd. Cele ogólne (strategiczne), jak i cele szczegółowe są bowiem odpowiedzią na silne strony (potencjały), słabe strony (problemy) obecne na obszarze objętym strategią oraz szanse i zagrożenia istniejące w jego otoczeniu. Złe zdiagnozowanie obszaru lub złe sformułowanie celu prowadzi do osiągania efektów niepotrzebnych na obszarze, a to w procesie ewaluacji uwidacznia się m.in. w negatywnym odbiorze tych efektów przez mieszkańców obszaru, w analizie zmian społecznych, infrastrukturalnych lub w analizie potrzeb.

W zakresie kluczowych wartości wskaźników szacujących postęp wdrażania LSR ewaluacja opiera się na danych pozyskanych w drodze bieżącego monitoringu tego procesu. Monitoring wykonywany jest systematycznie, w stałych, ściśle zdefiniowanych okresach, a ewaluacja dokonuje podsumowania procesu wdrażania jednorazowo, w trakcie jego trwania (*on-going*, ewaluacja dokonywana na koniec "kamieni milowych" - etapów wdrażania LSR, określonych w Planie Działania niniejszej LSR) oraz na jego zakończenie (*ex-post*). Ewaluacja początkowa, umożliwiająca zebranie danych wyjściowych do analizy obszaru, w tym wartości początkowych wskaźników (ewaluacja *ex-ante*) może być natomiast oparta na danych ewaluacji końcowej z poprzedniego okresu wdrażania (2007-2013), jeśli dane w niej zawarte są użyteczne dla nowego okresu.

**System monitoringu i ewaluacji** w LSR LGD Stowarzyszenie "Wielkopolska Wschodnia" na lata 2014-2020 obejmuje następujące elementy:

**Monitoring:**

1. Stałe monitorowanie osiągnięcia poziomu wskaźników realizacji LSR
2. Stałe monitorowanie poziomu realizacji budżetu LSR
3. Stałe monitorowanie postępu realizacji operacji grantowych na terenie LGD
4. Stałe monitorowanie jakości pracy Biura LGD
5. Stałe monitorowanie jakości działań szkoleniowych i aktywizacyjnych LGD
6. Okresowe monitorowanie aktualności zapisów LSR
7. Okresowe monitorowanie struktur organów LGD
8. Okresowe spotkania koordynacyjne władz LGD
9. Okresowy przegląd systemu monitoringu i ewaluacji

**Ewaluacja:**

1. Okresowe podsumowanie poziomu wskaźników realizacji LSR (on-going; ex-post)
2. Okresowe podsumowanie poziomu realizacji budżetu LSR (on-going; ex-post)
3. Okresowe podsumowanie danych dotyczących funkcjonowania LGD, w tym ocen pracy Biura LGD oraz działalności szkoleniowej i aktywizacyjnej (on-going; ex-post)
4. Okresowa ocena wizerunku/rozpoznawalności LGD na obszarze jej działania (on-going; ex-post)